

	Binnenland	Buitenland
1 jaar	150.— fr.	216.— fr.
6 maanden	75.— fr.	108.— fr.
3 maanden	40.— fr.	54.— fr.

Voor Frankrijk en het Groot-Hertogdom Luxemburg: speciaal tarief

POSTCHECK « HET LICHT » 567.33

50 CENTIMEN

ORGAAN DER BELGISCHE WERKLIEDENPARTIJ

Nr. 73, 55 jaar

Woensdag 15 Maart 1939 / Uitg. ** Verschijnt dagelijks / St-Pietersnieuwstr. Gent. Tel. 157.40 (4 lijnen)

OP BLADZIJDE 7

ONZE GENEESKUNDIGE,
FINANCIELE EN RECHTS-
KUNDIGE KRONIEKEN

OP BLADZIJDE 8

Elk
wat
wils

EKONOMISCHE KRISIS EN DE KWESTIE DER Officieele prijzenkontrole

door ***

In buitengewone omstandigheden gebeurt het dikwijls dat er van regeringswege een officieel toezicht over de prijzen doorgedreven wordt. Als wij hier zagen « in buitengewone omstandigheden » dan bedoelen wij vooral omstandigheden die er de regeringen van democratische landen kunnen toe brengen, een dergelijke controle in te richten. Verdwijnen de speciale voorwaarden waarin het toezicht in kwestie zich opdringt, dan laten die regeringen over het algemeen de door hen getroffen maatregelen varen. In de totairstre landen, integendeel, is het alsof men er vast toe besloten is, nooit het systeem te verlaten. Dit stamt waarschijnlijk uit de noodzakelijkheid waarin de dictatoren zich bevinden, terwijl van het bijkomende van hun regime steeds te handelen alsof de heersende omstandigheden « buitengewoon » blijven moeten. Men kan zien b.v. gemakkelijk inbeelden wat er, in tegenwoordigheid van de financiële en economische toestand waarin zich thans het Derde Rijk en Italië bevinden, gebeuren zou indien Hitler en Mussolini aan de door hen, met ijver rust over de prijzen der levensmiddelen of andere verbruiksvoorwerpen uitgeoefende controle, vaarwel moesten zeggen. De gekrompen koopkracht van de bevolking zou geen acht dagen aan de vrije prijsbeweging waaiten zonder een revolutie uit te lokken.

Bijzondere omstandigheden

Maar laten wij deze veronderstelling erbij laten (want geen enkel dier voor het wagen, ze in een werkelijkheid

om te zetten) en laten wij tot de democratische landen terugkeren. In deze laatste zijn het, zegden wij reeds, de omstandigheden die over het al of niet toepassen van een prijzencontrole beschikken. Die omstandigheden draaien doorgaans op de spil van de economische crisis, van financiële moeilijkheden in verband met 's lands middelen, of van gansch uitzonderlijke gevallen, als b.v. oorlog, paniekstemming onder het publiek, e. d. Eind Maart 1935, om het jongste voorbeeld te nemen dat ons eigen land betreft, dreef de regering Van Zeeland een prijzenpolitiek door met het doel, de devaluatie van den frank niet in een onstuimige prijsstijging te laten ontvallen, die de levensduurte vlug zou verhoogd hebben. Een paar weken geleden, toen de h. Gutt, minister van Financiën, liet uitschijnen dat hij kost wat kost de deflatie wilde doorrijven, was er opnieuw sprake van een officiële prijzenpolitiek. Het schijnt ons bijgevolg niet van belang ontbloot, hier vandaag enkele uitleggingen te geven over wat zoo'n handelwijze eigenlijk kenmerkt. Wij blijven ons daarbij geheel en al op het algemeen gebied verhouden, zonder in het bijzonder het een of het andere geval gedetailleerd na te gaan; ook zonder een verschil te maken tusschen de politieke regimes der onderscheiden natiën. Want, indien het b.v. waar is, dat Duitschland en Italië zeer streng inzake prijzen optreden, is het niet minder zeker dat Roosevelt, zijnerzijds, gedurende gansch het verloop van zijn New Deal-dikwijls en krachtig ingreep.

(Zie vervolg blz. 3)

De lijdensweg van het Chineesche volk

Een treffende opname van een tooneeltje in het vluchtelingenkamp te Hongkong

Belgisch postvliegtuig te Haren neergestort

De drie leden der bemanning gedood

Het Junkervliegtuig OO-AUA, dat den gereiden nachtdienst verzekerde op de luchtpostlijn Londen—Brussel, is om 4 u. 45 Dinsdagmorgen te pletter gevallen, aan den rand van het vliegveld van Haren.

De drie leden van de bemanning zijn uit het toestel geslingerd en gedood. Uit de eerste vaststellingen van het onderzoek, blijkt, dat het ongeluk vermoedelijk moet toegeschreven worden aan de zeer ongunstige weersomstandigheden, op het oogenblik van de landing.

De bemanning bestond uit Marc Priem, piloot, Joseph Douraye, Marconist en Charles Deschrijvere, mechaniker.

De post is vernietigd door het vuur dat na het ongeluk ontstaan is.

**MINISTER MARCK
TER PLAATSE**

De h. Marck, minister van Verkeerswezen, vergezeld van zijn kabinetshoofd Claeys, kolonel Daumerje, hoofd van de

burgerlijke luchtvaart, ingenieur Haus en de h. Meerbergen, lid van de onderzoekscommissie voor vliegtuigongelukken, kwamen te 9 u. 30 bij de overblijfselen van het Belgische Verkeersvliegtuig, dat nog rookte te zien was in het veld tusschen den Leuvenschen steenweg en het vliegveld van Haren.

(Zie vervolg blz. 3)

Sneltrein verrast spoorarbeiders in Duitschland

VIJF DOODEN EN TWEE GEWONDEN

Vijf arbeiders die op het spoor werkten, werden gedood bij den doortocht van de sneltrein Dortmund-Keulen. Twee andere arbeiders werden gewond.

DE Vliegkamp te HAREN
Wat er van het verongelukte toestel overblijft

HITLER WIJZIGT NOGMAALS DE KAART VAN EUROPA

Slowakije wordt een "onafhankelijke" staat op totalitaire grondslag... en onder Duitsche voogdij

RIJKSWEERTROEPEN RUKKEN 'T TSJECHISCH GEBIED BINNEN

Ontslag van de regeering te Praag - De Hongaren bezetten Subkarpatisch Oekraïne

Na den terugkeer van mgr. Tisso uit Berlijn, waar hij zijn directie van gaan halen, leed het geen twijfel meer dat grondige wijzigingen in Slowakije niet zouden uitblijven.

Slowakije is thans in feite een « onafhankelijke » staat geworden, los van Praag, maar onder Duitse voogdij.

Mgr. Tisso heeft de nieuwe Slowakische regeering gevormd, waarvan hij de leiding neemt, terwijl de Slowakische landraad in geheime vergadering samengekomen om de onafhankelijkheid van het gebied te bevestigen.

DUITSCH TROEPEN OP WEG NAAR IGLAU

Uit Praag wordt gemeld, dat de Duitse stormtroepen het dorp Vyskytna, nabij Iglau, in Tsjecho-Slowakije, hebben bezet.

Motoriseerde eenheden van de Rijkstroepen werden samengevoerd naar Petralje, tegenover Bratislava.

De Hlinka-organisatie hoopt al de Tsjechen aan, die Slowakije trachten te ontvluchten en berooven hen van al hun geld en juwelen.

Duizenden Duitschers van de minderheid te Brno begeven zich naar de grens te Madrid, waar onophoudelijk wapens aangevoerd worden.

**DE OPMARSCH DER
HONGAARSCHE TROEPEN**

Men meldt uit Chust, hoofdstad van Subkarpatisch Oekraïne, dat Hongaarsche troepen de grens zijn overgestoken nabij Mukkacs.

Een eerste incident greep plaats nabij het dorp Palankok.

Volgens sommige inlichtingen zouden de Hongaren reeds de Poolse grens bereikt hebben.

Tsjechische grenswachten met wie een gevecht geleverd werd, zijn krijsgewonden gemaakt.

De schermutselingen duren voort.

BUDAPEST EN WARSCHAU RAADPLEGEN ELKAAR

Kolonel Beck, Poolse minister van Buitenlandse Zaken, heeft besprekingen gevoerd met den Hongaarschen gezant te Warschau.

BLOEDIGE INCIDENTEN

Naar vernomen wordt, zijn te Bratislava vier bommen geworpen.

De machinezaal van een fabriek en de redactiezaal van het nationaal-socialistische blad « Grenzboten » werden ernstig beschadigd.

Een bom werd eveneens geworpen naar de villa van den h. Sidor.

Volgens het Duitse Nieuwsbureau werden derij Duitschers te Bratislava aangehouden.

EEN NIEUWE AANWINST VOOR DE AS BERLIJN- ROME

Te Berlijn verneemt men uit Bratislava dat het Slovaaksche parlement in zijn zitting van gisterenochtend de « onafhankelijkheid » van het land heeft afgekondigd.

De nieuwe regeering van den « onafhankelijke » staat is als volgt samengesteld:

Voorzitter: Mgr. Tisso; onder-voorzitter: Tuka; binnenlandse zaken en sociale voorzorg: Sidor; buitenlandse zaken: Duraansky; financiën: Druzinsky.

Ook Sivad en Bano maken deel uit van de regeering.

(Zie vervolg blz. 3)

Tsjechische Joodsche en Tsjechische winkels werden tijdens straatbetogingen door de nazi's en door hun handlangers van de Hlinka-organisatie stukgeslagen

Het "programma" waarmede de liberalen de ontbinding hebben uitgelokt

Zij hebben zich ontpopt als vijanden van het volk

Wie even terugblijkt op de politieke gebeurtenissen en incidenten die zich in de laatste twee jaren hebben voorgedaan, zal minder verwonderd zijn over de onverantwoordelijke manoeuvres waarmede de liberalen de huidige crisis hebben uitgelokt. Men kan zelfs zeggen dat hun jongste geknoet de tweede uitgave uitmaakt van het spelletje waarmede zij in Oktober-November 1937 de oplossing van een betrekkelijk langdurige regeringscrisis hebben gesaboteerd.

Voeg daarbij nog de moeilijkheden die zij anderzijds in den schoot der regeering hebben veroorzaakt. Wij denken hierbij aan den stomp van den ezel dien zij aan hun eigen partijman, De Laveleye, bezorgden; aan de pretentieuze veld's en exclusieven destijds door Coulonvaux uitgevaardigd; aan de redekundige fratsen en aan de ontslagchantage van M. Dierckx; aan de eigenmachtige uitzettingen van M. Max Leo Gérard, die tegen het programma in van de ministerieele ploeg waarvan hij deel uitmaakte, toch de deflatie verdedigde, enz. enz.

Voor iedereen moet het dan ook duidelijk zijn dat de heeren van de blauwe elite reeds lang het inzicht koesterden de formule van de Nationale Unie te kelderen, zoonit aan het land een politiek op te dringen die niet meer overeenstemde met deze in 1935 door de eerste regeering Van Zeeland ingeluid. Het is trouwens een feit dat zij zijn beginnen steigeren van het oogenblik af dat de betugeling van den willekeur der monopolie machten op de dagorde werd geplaatst.

Ten overstaan van deze hardnekkige oppositie, waarbij in verband met de uiterst delicate omstandigheden waarin het land zoo op gebied van binnenlandse als buitenlandse politiek is geplaatst, enorme verantwoordelijkheden en de hoogste nationale plichten over het hoofd werden gezien, zou men op zijn minst van de blauwe patriotten kunnen verwacht hebben dat zij met een plan of een programma op zak liepen waarmede, volgens hun meening wel te verstaan, de noden van het land konden opgelost worden.

Liberaal programma? Het is zeker zeer lange jaren geleden dat men over zoo iets heeft kunnen spreken.

De verdediging van het officieel onderwijs? Gelukkig dat de socialistische reeds lang deze taak hebben overgenomen zoonit ware de schoolkwestie reeds geruimen tijd van de baan... in den zin, wel te verstaan, door het fanatiek klerikalisme gewenscht.

De landsverdediging? Zeker, ettelijke jaren hebben de liberalen onder de blauwen wimpel van het heetsgebakkerd patriotisme, gepoogd de openbare opinie te winnen met etschen en verzuichten die veel meer te zien hadden met

louter militarisme dan met de organisatie van een doelmatige weermacht. De landsverdediging is in de laatste jaren trouwens een punt geweest waarover alle nationale partijen het eens waren en waarover zij een positieve houding hebben aangenomen. In zoover zelfs dat korporaal Deuze sinds lang reeds zijn strijdros op stal heeft mogen stellen.

Een sociaal programma? Het is waar dat hun beweging nieuw leven heeft gezocht in het programma van « het druppelen », waarmede zij zich voor de galerij aan eenige politieke en ellendige demonstraties waagden.

De doktrine van het economische liberalisme? Geen ernstig mens die nog aan de leefbaarheid geloof van opvattingen, die door de jarenlange ontreding die wij achter den rug hebben, veroordeeld werden.

Verder heeft de elite-partij nog haar best gedaan, in haar geest van verstokt konservatisme en fransklonisme, den weg te banen voor het Vlaamsch extremisme. Waardoor zij, onder het zingen van de Brabançonne, de Belgische eenheid hielp aftakelen. Zij stond nog de klerikale reaktionairen trouw ter zijde bij de Burgos-hetze.

Haar schitterend programmareeks was bijna uitgeput toen zij Dr. Mariens ontdekte. Oplossing van de financiële en economische moeilijkheden van het land, noodzakelijke nationale samenhoorigheid ten overstaan van het internationaal gevaar? Wat kon dit alles de ultra-patriotten schelen!

Met de zaak Martens hadden zij de regeering bij de keel en deze maal zouden zij niet meer lossen.

Wat een triomf! Een voorbarige triomf, want voor eenieder hebben zij thans zelf het waas van dubbelzinnigheden verscheurd waaraan zij jaren lang schuil gingen, de zoogenoemde progressisten, die mannen met het gekke « sociale vooruitgang » in de keel, maar tezelfdertijd met het strop van den kapitalistische geldzak kramptichtig in de hand.

Iedereen is er thans van overtuigd dat de akademiezetel van den dokter van Astene in de eerste plaats misbruikt werd als voorwiel om het roer van de regeringspolitiek om te verpen en het land een nieuw deflatie-avontuur tegevoert te sturen.

Voor een tweede zelfmoordpoging is het volk echter niet te vinden. Voor hun ellendige manoeuvres in het verleden en hun onverantwoordelijke inzichten voor de toekomst zullen de liberale patriottards op 2 April een strenge doch verdiende afstraffing ontvangen.

Al wie een spoedig terugkeer wenscht naar financiële economische orde en naar politieke evenwichtigheid zal immers zijn stem op de socialistische lijsten uitbrengen.

Een karakteristieke houding van den droomenden Weidmann die eerder als een toeschouwer op de bank der beschuldigen zit

HET WEIDMANN- PROCES TE VERSAILLES

Ondanks een warboel van geheimzinnige bijkomstigheden blijven de beschuldigingen over de vreeselijke misdaden vaststaan

Er komt heel wat leven in de zittingen van het assisenhof van Versailles, waar in het Weidmann-proces de mysterieus elander blijven opvolgen en de belagden zich tegenover elkander beginnen te stellen met een haat, die zoo groot is als de liefde, die hen vroeger in de misdaad verbond. Weliswaar zijn er van die geheimzinnigheden, die in het geding plots opdoemen en kort daarna reeds van hun belangrijkheid verliesen, maar toch helpen al die kleine onopgeloste raadsels om een sfeer te scheppen, die soms zoo onbegrijpelijk als troublant is en voorzeker het proces minstens zoo zonderling maakt als ten tijde van Landru, dien anderen triestigen kampioen der heimelijkheid.

Weidmann, die tot nog toe den indruk heeft gegeven oprecht te zijn in al zijn bekentenissen, zit op de bank der beschuldigen alsof de geheele zaak hem niet aanbelangt. Zijn korte antwoorden zijn onduidelijk en stelselmatig vernietigt hij de pogingen der advocaten als ze proberen de waarheid op zijn spoor te leiden of fantastische hypothesen op te bouwen.

Hoe kalm hij ook schijnt en zelfs den indruk geeft afgemat te zijn, toch kan zijn houding plots omslaan en springt af en toe een Weidmann recht, die niet dezelfde is als deze, die men voor het grootste deel der zittingen in gedroomd verzonken ziet. Met helderen geest en vreemd fonkelende oogen staat hij opeens zijn stuk. Maar telkens betreft het dan zijn doodsverjaard Million.

(Zie vervolg blz. 5)

DE TOESTAND IN SPANJE

Kolonel Casado's hoop op een regeling

Aan buitenlandse persvertegenwoordigers te Madrid heeft kolonel Casado verklaard, dat het doel van alle Spanjaarden is in vrede te kunnen leven en in een gevoel van nationale waardigheid.

Ons volk eischt dat geen represailles zouden getroffen worden.

De Nationale Verdedigingsraad zal trouwens al het mogelijke doen om dezen te helpen uitwijken, die hun leven in gevaar schieten.

Wij willen een eerbaren vrede, maar indien Franco, op bevel van Berlijn, de onderdrukking toepast, zullen wij verder strijden.

BURGOS OVER HET KOMENDE OFFENSIEF

In officiële kringen te Burgos verklaart men: « Milaja schijnt de kommunisten overvallen te hebben, maar deze overwinning laat ons volkomen koud. Kommunisten en aanhangers van Casado zijn gelukkig onze vijanden. »

Het offensief der rechtsen, waarvoor sedert half Februari voorbereidingen worden getroffen, kan elk oogenblik verwacht worden.

COLETTE TRICOT'S BEDRUKT GEZICHT
Mr. Raval en zijn cliënte, die zoogezegd zou geterroriseerd worden door een mysterieuze bende... of is het soms de gedachte aan de komende straf, die haar vervolgt?

BELGISCH POSTVLIEG. TUIG TE HAREN NEERGESTORT

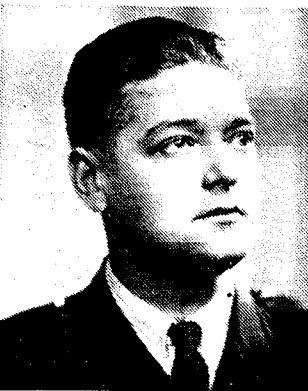
(Zie begin blz. 1)

De technische onderzoekskommissie heeft reeds enkele voorlopige besluiten genomen. Het blijkt, dat het vliegtuig, dat om 3 u. 30 met het post uit Londen was vertrokken, op een gewelddig slagregen boven de Belgische Luchthaven van Haren neer is gestort. Bij het beschrijven van de hoogte moet hij op ongeveer 50 meter hoogte en op zo'n 500 meter van de boord van het vliegtuig door een verlies aan snelheid, met het gevolg dat de afkruisende den grond raakte en het toestel te pletter viel.

De lezing werd gegeven door het personeel, dat op den uitkijktoren van de luchthaven het vliegtuig volgde. Onder hen bevond zich ook een piloot van de Belgische Luchthavenmaatschappij, die een kwartier te voren met het toestel uit Keulen in dezelfde weeromstandigheden was gestort.

De piloot Marc Priem

De mecano Charles Deschrijvere

DE EERSTE HULP

Onmiddellijk werd alarm gegeven. Rond was ontstaan en de vlammen spreiden zich zingewekend in den nacht. Aan blusschen viel niet te denken. Het werd gedaan op de brandweer van Schaerbeek, die met haar brandspuit langs Evere naar de ramp toeging, maar zich moest beperken tot het dooven van de wettende wrakstukken.

De drie inzittende vliegers waren door den gewelddigen slag tegen den grond uit het toestel geworpen en moesten op slag gedood zijn geweest. Zij zouden geen brandwonden.

Algemeen was men van oordeel dat, indien het vliegtuig in de gegeven omstandigheden groter weeromstandigheden was geweest, deze ramp zou vermeden worden zijn.

De piloot, Marcel Priem, 35 jaar oud, stamde uit Kortrijk, was een zeer goede vlieger, die met allerlei soorten toestellen, zowel in Europa als in de vliegtuigen had. Hij vloog herhaaldelijk op de lijn België-Kongo. Hij legde meer dan 735.000 kilometer af, waaronder 57.000 bij nacht.

De radio-telegrafist Joseph Douraye, geboren te Luik in 1902, had reeds 22.000 km. gevlogen, waaronder 22.000 bij nacht.

De radio-telegrafist J. Douraye

Sneltrein op ontspoorde goederentrein gereden in Frankrijk

Een tragisch bilan: 18 doden
En een dertigtal gekwetsten
Een uit den goederentrein ontsnapte koe,
oorzaak van de ramp

Tieneden nacht had nabij het station van Châteauroux (Fr.) een goederentrein ontspoord. Het gevolg werd veroorzaakt op een wonderlijke wijze. Een koe was ontsnap uit den goederentrein, ten gevolge waarvan deze trein met een snelheid tot 120 km. per uur, en goederenwagens ontspoorden.

De sneltrein Parijs-Toulouse, die te 11 uur, 's avonds de hoofdstad had verlaten, liep rond 11.15 uur met groot geweld op de twee ontspoorde wagens in, en sprong daardoor zelf uit de rails, evenals de bagagewagen, de wagens, een wagen van eerste klasse, en een tweede- en derde-klassewag. De derde-klassewag werd letterlijk versplinterd, terwijl de andere wagen diep in het puin drong.

Onmiddellijk werden de opruimings- en reddingswerken krachtig aangepakt, met de hulp van de plaatselijke brandweer, die in allerlei was uitgerust. Het werk vorderde langzaam tengevolge de duisternis.

Tegen den morgen had men twaalf doden uit het puin gehaald, terwijl een dertigtal gewonden moesten overgebracht worden naar het ziekenhuis te Châteauroux.

Op de lijst van de doden van de treinbotsing te Châteauroux komt ook de naam voor van de h. Jules Kinnart, stationschef te Namen.

Onder de slachtoffers liet men ook twee vrouwen, wier identiteit nog niet bekend is.

FEUILLETON « VOORUIT »

NUMMER 57

MORDJE

door MAURITS DEKKER

— De partij krijgen ze nooit kapot.
— Welke partij? vraagt Schulze.
— Nu ja, je begrijpt me wel.
— Ja, zegt Mordje, we begrijpen het wel. Maar wat bedoel je eigenlijk? Ik heb een partij, bont en kleurrijk, dat is mijn uniform. Mijn leven is een feest, dat is mijn feest. Van de dalestokers. (1)
— Jullie Joden zijn er nog het best. Wat om? zegt de man.
— Waarom? vraagt Mordje. Wie zijn de Joden wat? Uitroepen willen ze. Nu, en wat dan nog? Die Joden zijn het best en doe onder maar de gordje draait zich om en kijkt naar den man, die thans met twee andere gevangenen aan het praten is.
— Is die ploert bezig die twee er in te luizen. Ga mee luisteren.
— Mij hebben ze acht keer verhoord, zegt de spion.
— De man, tot wie hij dit gezegd heeft, geeft geen antwoord. Heinz zegt hem een teken geven.
— Hebben ze je erg pijn gedaan? vraagt Mordje.

— Schei maar uit. Dat schone blijft slaan, zo lang ze denken dat er iets uit te halen is.
— Welke, zegt Mordje, van alles proberen ze. Als het met slaan en schoppen niet gelukt, gaan ze moeie praatjes maken. Heb jij wat gezegd? — Ik niet.
— Nou, wees maar gerust. Wij zeggen ook niks. Ja, vervolg hij zich tot de anderen richtend, je hebt van de menschen die denken, als ik maar lang genoeg klets en een vriendelijk gezicht zet, dan kom ik toch wel wat te weten. Een menschen kan niet voorzichtig genoeg zijn.
— Alleen zwijgen en de man op de bank, die door Heinz gewaarschuwd is, geeft Mordje een knipoogje.
— Ja, herneemt Oranienbaum, zou gaat het. Je eigen menschen, kunt je tegenwoordig niet meer vertrouwen. Niet, dat ik iets te verbergen zou hebben. Dat ik een Jood ben, kan iedereen zien. Daarvoor scham ik me niet, al zou men het tegenwoordig willen verbergen. Goed, maar ik wil maar zeggen, aan mijn menschen zien dat ik een Jood ben, maar je kunt niet a. n. i. m. a. n. s. zien of hij een verrader of een aanbrenner is. Het wemelt tegenwoordig van de procureurs. Je geloof het mischien niet, gaat hij tot den man dien hij verdoent verder, je denkt misschien dat ik overdrift omdat ik een Jood ben, maar zelfs hier in de gevangenis lopen die lui rond.
— Verraders zitten overal, zegt de man.
— Als je het maar weest! Neem van mij een goede raad aan en hou je mond, tenminste als je iets te verbergen hebt. En als je niks te verbergen hebt, is het ook altijd nog beter geen bek open te doen, je kunt

BRIEF UIT PARIS Spanje en de binnenlandsche politiek van Frankrijk

DE INVLOED VAN DE SPAANSCH E GEBEURTENISSEN OP FRANKRIJKS BINNENLANDSCHE POLITIEK. // DE SPAANSCH E VLUCHTELINGEN EN DE FRANSCH E SCHATKIST. DE BEZITTERSKLASSE TEGEN DE ONGELUKKIGSTEN ONDER DE ARMZALIGEN. // EEN REAKTIONNAIRE AANVAL TEGEN DE KOMMUNISTEN, VERPERSOONLIJKT DOOR ANDRÉ MARTY. // DE RADIKALEN EN DE NIEUWE MEERDERHEID

VAN ONZEN BIJZONDEREN KORRESPONDENT

Paris, 13 Maart 1939.

Steeds nog oefenen de Spaansche gebeurtenissen hun invloed uit, niet alleen op de buitenlandsche, maar tevens op de binnenlandsche politiek van Frankrijk. En, naast de vraag, welke rol het nationaal-socialistische Spanje spelen zal tijdens de te verwachten besprekingen over de toekomst van het Middellandische-zeegebied, hebben deze vraagstukken de grootste betekenis, die worden te berde gebracht door den stroom van vluchtelingen. In Kamer en Senaat heeft men zich daarmee verleden week beziggehouden, en nu hebben we een eenzijdig nauwer kijk gekregen op het aantal nieuwe gasten en op de hoogte de lasten die aan het land door hun aanwezigheid worden berekend.

De Senaat heeft achteraf het decreet goedgekeurd, dat een krediet uitrook van 25 miljoen, om tijdens de eerste zes maanden van 1938 de vluchtelingen te hebben geholpen en ondersteund, en te die gelegenheid konstaande men dat tot hiertoe voor dat doel 207 miljoen frank werden gebruikt. Op de dagorde van de Kamer-kommissies van Financiën en van Buitenlandsche Zaken stonden ter bespreking de verplichtingen, die voor Frankrijk uit het over de grens gevluchte leger uitwijkeningen na de overwinning van Katalonië waren voortvloeien. Het globaal aantal vluchtelingen gaat, naar men verzekert, het half miljoen te boven. Daarvan zijn er reeds 50.000 teruggekeerd naar het door Franco onderworpen gebied. De overigen bestaan uit 200.000 soldaten, 170.000 vrouwen en kinderen, 40.000 mannen, en daarenboven circa 10.000 gewonden. Wat een ellende, en wat een geweldige uitgave!

Vanzelfsprekend heeft de Fransche regering zich tot de andere landen gewend en om medehulp verzocht. Een enkel land op den duur niet meer in staat alleen dien last te dragen. Enkele landen, die werden aangesproken, verklaarden zich bereid een paar honderd menschen, die te meestal nog willen uitkiezen, op te nemen; anderen wilden wel een financiële hulp reiken, waaronder tusschen haakjes, de Sovjetunie, die geen woord repte over een eventuele opening harer grenzen, maar 5 à 6 miljoen frank aanbiedt (!), en een derde groep hield zich tot nog toe steeds in een voluente stilzwijgen.

Zeker, ontvangen de Spaansche vluchtelingen in Frankrijk volstrekt niet steeds deze behandeling, die volgens de veel en luid geroemde Fransche traditie van gastvrijheid zou moeten blijken, maar in verhouding met de andere landen, die zich evenveel zouden moeten bemoeien om 't menschenlijk lijden, gebeurt hier veel, en dat moet iedereen volmondig toegeven.

Onlangs heeft de commissie van financiën 150 miljoen gestemd. Het valt moeilijk te zeggen hoe lang men met dit bedrag zal rondkomen. Hoeveel vluchtelingen kunnen en zullen er naar hun vaderland terugkeren? Het aantal politieke verdachten, die de waak moeten vreezen van een zegenverende fascisme, is buitengewoon groot. Daarbij komt, dat Franco, om voortvloed van verkeers- en voedselmiddelen dagelijks slechts 250 menschen in Spanje toelaat. Een zeer groot aantal ervan zal, als andere landen hun deuren gesloten houden, in Frankrijk blijven en tot op het oogblik dat deze menschen gelijkgehaakt zijn en omzeggens actief hun sandel kunnen nemen 'n in het economisch leven, zullen ze nog veel onkosten veroorzaken.

Ware het in zulke voorwaarden niet meer dan rechtvaardig en billijk, dat de Fransche regering zich aldus heeft vergoed het Spaansche goed toe-eigende dat zich in Frankrijk bevindt? Men heeft het zoals men weet, destijds aan de wettelijke Spaansche regering niet dien uitdruken, maar toen een honderden miljoen bezigheid om de aankopen van de Spaansche republiek te financieren. Het zou heden zonder

meer moeten mogelijk zijn in dien goudvoorraad d. bedragen te putten, die Frankrijk noodig heeft voor het herbergen der Spaansche burgers. Franco zou dat vanzelfsprekend zeer verkeerdt oopenen, maar is het al niet voldoende dat, men hem het legemaatieraal uitlevert dat de vluchtende soldaten over de grens hebben gebracht? De heer Bonnet moet zijn neiging tot legemoekoming niet overdriften. Zie, die uitgeweken waren per slot aanhangen van de regering, die de Fransche republiek tot, voor enkele weken nog als d. wettelijke erkende. Dit moeten het ministerie van Binnenlandsche Zaken, zowel als dat van Buitenlandsche Zaken overnemen bij de beslissing in deze kwestie er rekening mee houden, of Negrin en zijn kollega's nog langer de toelating mogen krijgen 'n in Parijs te blijven vertoeven. Misschien herinneren zich de overheden de rechten die twintig jaren geleden werden toegekend aan de ministers en aan de generelen van den Tsar.

Tot diegenen, die de huidige regering Daladier steunen, behooren heel zeker middelen, voor wie het vanzelfsprekend is, van zodra het gaat om noodlijdenden, waarvan de politieke overtuiging niet heelemaal in een klank is m. t. d. deze van gevlenden van de tucht, bij de reaktionnairen. Voor hen zijn de vluchtelingen op zijn minst heel veracht gezelchap, en als er ook geen sprake kan van zijn, hen in het algemeen als vuile misdadigers voor te stellen, d. m. moet men toch verwachten, dat zij politieke wanordeligheden zijn in stoken en dat men de hand zullen verlenen! De grootste verwijten worden evenwel tegen Negrin gericht. Hij heeft na den val van Barcelona aan eenige kommunistische officieren bevestiging toegekend, en de graf d'Ormaiztegui, die eens beleden dagen kende, 'onthult' in de Figaro, met de fantasie van een opsteller van avonturenromans, het op het laatste oogenblik door Negrin ontworpen plan, dat dank zij de waakzaamheid van M. Ja Casado's verkeerdt uitviel, en dat er in bestond, in Madrid nam lijk een kommunistisch bewind uit, te roepen. Een andere bescherming van de heilige kapitalistische goederen zegt van dengene, die tot dusver eerste-minister was, dat hij een agent is van het kommunistische zoonnet nog erger. Dan kan de daartoe gevelde lezer hulver niet erover nadenken wat nog erger zou kunnen zijn dan een agent te zijn van het bolsjevisme.

Het is in deze door de reaktie geschapen atmosfeer dat zich de Kamerzitting ontrolde, toen Vrijdag 11. het lot der vluchtelingen op de dagorde stond. De overigen zakelijke uitleggingen van den socialistischen redenaar

Boekhouder-schrift- versluiser aange- houden te Jambes

RUIM EEN HALF MILLIOEN
VERDUISERD TE
ANDERLECHT

Een firma van de Clemenceaulaan, te Anderlecht, verzwijde het gerecht dat zij voor meer dan een half miljoen in Frankrijk en in België een boekhouder-schriftversluiser aangehouden te Jambes. De boekhouder van de firma, zekere Simon T., die te Jambes woont, bij Namen, was zoozeer reeds een heelen tijd ziek en verscheen dan ook slechts onregelmatig in de burelen.

Het bestuur vatte twijfel op en ging over tot een zorgvuldig nazicht van de boeken. Men stelde aldus vast dat Simon T. verscheidene verduisteringen zou hebben gepleegd, waarvan het totaal bedrag meer dan een half miljoen zou bedragen. Het parket van de rechtbank te Brussel heeft de zaak in de hand genomen.

T. werd aangehouden te Jambes om ter beschikking gesteld van het Brusselsche parket.

Rouns, die aan de plichten herinnerde die men tegenover ongelukkigen te vervolgen heeft, werden reeds luidruchtig door de vrienden van het fascistische dri verbond onderbroken; en toen de vursen van de Kamerzitting het woord nam, werd nog tenaastvermood van de kwestie inzake hulpenleening aan de vluchtelingen gesproken. De gevezen die vanwege de emigranten ierigden, stonden op den voorgrond.

Maar ook dit volmond niet. Xbarney en de hem Henriot, een politieke, die op de Kamertribune een moed beoet, dat hij hem tijdens den wereldoorlog zoek was, gebruikten dit welgekomen voorwendsel om een aanval in te zetten tegen de kommunisten. Weliswaar citeerde hij slechts den volksvertegenwoordiger, André Marty, maar ze bedoelden geheel de partij. Marty, zoo beoernden zij, zou als overste van de Internationale Brigade de uitmoording van gevangenen hebben toegeleden. Hij was niet langer hardig in het parlement te zien, een onderzoekskommissie moet worden benoemd, enz., enz.

De debatten, die Vrijdag voor een groot deel zeer woelig waren, moesten Dinsdag worden voortgezet. Of de aanblijven der vluchtelingen zou de vertrouwenswaardigheid zouden zijn dat totnogtoe het geval was? Marty, wiens naam destijds werd aangehaald in verband met den opstand van de Fransche vloot in de Zware Zee tijdens de Fransche tusschenkomst tegen de bolschevisten, behoort nu niet precies tot de sympathieke tijdgenooten, en het is ook gekend dat hij in Spanje — ook onder de vrijwilligers — geen algemeene genegenheid wist te verwerven. Anderen moeden nu, dat de geloofwaardigheid te maken ook om reden te geven aan hun eisch naar het tot stand brengen van een onderzoekkommissie, zijn de vermoedens van de fascistien niet voldoende; des te meer dat het aldus wistond, dat ze zich zonder de minste grond daartoe beroepen hadden op de getuigenis van onzen vriend Marx Dormoy!

Tenslotte is ook het geval Marty — als overig is over zulke een kan gesproken worden — slechts een welgekomen vertekpunt geweest. Het gaat hier om een episode in den strijd tegen het «Marxisme», jawel, tegen het «MARXISME IN ZIJN GEHEEL» en niet alleen tegen de kommunisten. Daerover mag men zich ook niet lat 'n een rad voor de ooren draaien door de artikelen waarin men opnieuw de ontbinding eischt van de kommunistische partij, en waarin men schrift, dat ze nooit een wettelijke plaats in de Fransche gemeenschap kunnen innemen. Het gaat tegen de politieke en syndicale arbeidersbeweging, zonder onderscheid van groepering. Het is een van de gevaarlijkste gevolgen van de nederlaag der democratie in Spanje, dat deze veldtocht nu met zo een bijzondere hevigheid en met zooveel hoop op succes kan worden gevoerd. In alle landen waait een koel lichte. Niet het minst in Frankrijk.

Leon Blum heeft er deze dagen op gewezen, hoe onlangs de radikalen begonnen tegen hun tot heden heilig geachte in 'n hun veranderingen positie te nemen tegen de socialisten. Ze voelen zich meer en meer in de rol, die hun door de vorming van een «nieuwe meerderheid» toegewezen is: Deze nieuwe meerderheid die zich van de verkiezingen op gelijke voet met de andere partijen onderscheidt door de verandering van politieke koers vanwege de bezittende burgerij. Fascistische gedachten hebben zich daar binnengesield, wat vroeger een economisch en sociaal conservatisme was. Het is de fascisten van natuur uit, op de vernietiging aangeweken van de arbeidersbeweging. Het predikt den kruistocht tegen het communisme, maar het bedoelt eigenlijk het socialisme en de democratie.

Helas verlicht het communisme onbegrip in de markt, zoals eld is reeds de twee uit den vanden van de vrijheid. Maar daarmee zijn diegenen niet verontschuldigd, die uit gemakzucht of terwille van goedkope momentane sukkessen, de oogen sluiten voor de dreigende gevaren van het fascisme.

De onafhankelijkheid van Slowakije uitgeroepen

MGR. TISSO ALS DKTATOR

Hongaarsch ultimatum aan Praag

Wrijving tusschen Berlijn en Warschau

(Zie begin blz. 1)

Sokol blijft voorzitter van het parlement, terwijl Mach benoemd is tot hoofd van de regering.

De nieuw staat zal totaaltal zijn. Aan het hoofd staat mgr. Tisso, die niet den titel van president maar van «vader» (Otec) zou krijgen.

BOMAANSLAG TE PRAAG

Uit Praag wordt gemeld, dat nabij het hoofdstation een tijdloot tot ontploffing is gekomen.

Enigen personen werden daarbij gewond.

HET HONGAARSCH ULTIMATUM

De Hongaarsche regering heeft te Praag een ultimatum laten overhandigen, in verband met Subkarpatische Oekrajina.

Volgens een bericht uit Boedapest hebben Tsjechische afdelingen de Hongaarsche grenswacht beschoten.

De Hongaren schoten terug en dreven de Tsjechen achteruit.

Tsjechische soldaten hebben bij Ungvár en Bilk de Hongaarsche en Roemeensche bevolking aangevallen, en talrijke jonge mannen aangehouden.

Hongaarsche afdelingen zijn daarop de Tsjechoslovakische grens overgestoken en hebben verscheidene dorpen en de sterke strategische stelling van het Klonovskobezetje bezet.

Men verwacht dat Hongarije de mobilisatie zal afkondigen.

Een voortgezet verband den opmarsch van de Hongaarsche troepen zou betekenen, dat Roetheië afgesneden zou worden van Tsjechoslovakije en bij Hongarije ingelijfd.

POOLSCH VERZET TEGEN DE DUITSCHE POLITIEK

Het Havasagentschap verneemt uit Berlijn, dat de h. von Moltke, Duitse ambassadeur te Warschau, waar hij den vorigen avond een langdurig onderhoud had met minister Beck, overwachte te Berlijn is aangekomen.

Dit feit wordt in diplomatische kringen druk besproken, en zou volgens sommige geruchten verband houden met een mededeeling van de Poolse aan de Duitse regering.

De Poolse regering zou namelijk berichten hebben, dat het geen vrede zou kunnen nemen met de oprichting van een onafhankelijk Subkarpatische Oekrajina, of

met de maaning van dit gebied bij Slowakije. Polen meent, dat Subkarpatische Oekrajina bij Hongarije behoort.

« DE TOESTAND IS ERN- STIG », ZEGT BERLIN

In officiële kringen te Berlijn betreurt men geen nadere inlichtingen te kunnen geven over de bedrijvigheid van Duitsland, maar het voegende wordt dat de toestand ernstig is.

Wat de reis van den Führer naar Weenen betreft, het is hier een onzekerheid en zal afhangen van de wending, welke de gebeurtenissen zullen nemen.

Met betrekking tot den terugkeer van maarschalk Goering naar Duitsland wordt gemeld, dat hij niet teruggeroepen is, maar dat hij den toestand blijkbaar zeer ernstig genoeg heeft gevonden om terug te keeren.

In Duitse kringen verklaart men niets te weten over de voorraaden, die door de Duitschers aan de Tsjechen zijn gesteld.

Er wordt een spoedige oplossing van het geschil verwacht.

Uit zeer goed ingelichte bron wordt bevestigd dat groote bewegingen van Duitse troepen plaats hebben in het Zuiden, in de richting van Australië.

Tweeën dertig gisterenmorgen het verkeer zo goed als stil, tengevolge van het doortrekken van troepen in volle oorloguitrusting, die zich naar de Slovaaksche grens begeven.

Een officiële woordvoerder, aan wien men vroeg of het een bezetting of een inval in Slowakije gold, antwoordde slecht: «Nog niets».

Op een verdere vraag of iets dergelijks waarschijnlijk was, antwoordde hij: «Het is mogelijk».

TSJECHISCH VERWEER?

Naar het «Deutsches Nachrichtenbüro» uit Bregarj verneemt, hebben de Tsjechische troepen een heuvelreeks tusschen Bratislava en Theben ontbucht. Er zullen nesten worden aangelegd voor machinegeweren en artillerie. Aanzienlijke afdelingen voetvolk, licht artillerie en vechtwagens bevelen zich van Prostějov naar Olomouc, terwijl gemotoriseerde troepen op weg naar Austerlitz zijn.

Tsjechische troepen, die zich sedert verscheidene dagen in Slowakije bevonden, worden thans samengetrokken rondom de Slovaaksche wapenfabrieken in de vallei van de Vag.

(Zie vervolg blz. 5)

Gemotoriseerde afdelingen van het Tsjechische leger op weg naar Slowakije.

EKONOMISCHE KRISIS EN DE KWESTIE DER OFFICIEELE PRIJZENKONTROLE

(Zie begin blz. 1)

Rechtstreeksch toezicht

De regering kan ofwel rechtstreeks, ofwel onrechtstreeks te werk gaan. Zij handelt rechtstreeks wanneer zij maxima- of minima-prijzen voorschrijft. Een maximumprijs — iedereen weet het — is een prijs die niet mag overschreden worden. Doel is dan de verbruiker tegen diegenen beschermen die hem te duur zouden willen verkopen, hun voorraden slechts bij kleine hoeveelden loslaten, op de armoede spekulereen, enz. Maxima-prijzen werden in tal van landen gedurende den wereldoorlog uitgevaardigd, en soms met de aankondiging van zware straffen erbij. Ten opzichte van deze laatste, kent de geschiedenis weten die zelfs de doodstraf voorschreef.

In 1789, b.v., gedurende de Fransche Revolutie, bestegen tal van overtredders de guillotines.

Doch de Staat kan ook minima-prijzen bepalen. Dan wenscht hij niet den verbruiker te helpen, maar, integendeel, den producent bijstand te verlenen. Op d. systeem deed Roosevelt meer dan eens beroep door te verbieden deze of gene koopwaar tegen minder dan een vastges. elden prijs op de markt te werpen. De president van de Vereenigde Staten besloot daartoe wanneer hij vanwege de fabrikanen van het goed in kwestie vertrok en had, dat zij de loon van hun arbeiders niet zouden vermindern, noch den duur van den arbeidsdag verhoogen.

Onrechtstreeksche tusschenkomst

De evolutie van het economisch leven en de vercheidenheid van de omstandigheden die gebeurlijk een officiële prijzenpolitiek wenschelijk maken, hebben echter tal van toestanden uitgelekt, waarin rechtstreeksche tusschenkomst vanwege den Staat veelvuldig ongunstige uitlagen zou opleveren. Vandaar dat de regering de beoogde beoelingen van een regering om de prijzen te regelen. Men moet zelfs bekennen, dat deze laatste dikwijls verzeen hebben, zich veel beter aan het beoogde doel aan te passen dan aan de eenvoudige verordening van maxima- of minima-prijzen. De mogelijkheden liggen inderdaad, wanneer het onrechtstreeksche tusschenkomst geldt, veel talrijker voor de hand, terwijl de getroffen maatrede gemakkelijker tot een bepaalden sektor van de econo-

mische bedrijvigheid kunnen begrensd worden. Onder de vele, in dezen geest toegepaste methoden, stippen wij er slechts enkele aan, n.l. de maxima- en minima-prijzen. De Staatsschenkomst bij begrenzing van een geestelde produktie. Hier wordt in den regel de landbouw beoogd. Om de landbouwers of planters te helpen, wanneer zij b.v. door een diepe prijsval, of door andere omstandigheden, de regering hen tot beperking van de beoogde oppervlaken aan, en koopt zij zelf de voorheen overvloedige produktie op. Zij doet het, ten einde groote voorraden van de markt te verwijderen en later de stocks bij gedeelten te verkoopen, wanneer de prijszending overwonnen zijn zal. Beroemde voorbeelden van een dergelijke politiek waren de koffiavalorialisatie in Brazilië, de suikerkontrolle te Cuba, de katoenpolitiek van Roosevelt in 1933-1934, enz.

Een ander middel, dat gedurende de laatste jaren in België werd toegepast, bestaat in het verlenen van premies of vergoedingen aan de producenten. Met zoo'n stelsel helpt onze regering de boere, wanneer de prijzen van de tarwe te laag vallen.

Maar de methode kan evengoed in de n. v. r. e. i. d. a. g. e. n. d. worden, als in den landbouw. Indien zoo, gaat het hem over het gebedrijf stilleten van machines, en het verbieden van nieuwe fabrieken op te richten. In de Vereenigde Staten werd zulks o. m. tijds de crisis van 1930 en volgende jaren ten opzichte van de textielindustrie gedaan. Een voorbeeld dat o. a. sommige Belgische katoenvervaardigers er toe aanspoort, een voorbeeld tusschenkomst vanwege de regering uit te lokken. Eindelijk ligt nog een ander veld open: dat van de beheersching van den uitvoer. De handelspolitiek der jongst vervlogen jaren schijnt er zelfs op te wijzen, dat men schier overal in de k. n. r. o. l. over den export, het meest geskikte instrument voor een doelmatige prijzenpolitiek heeft meenen te ontwaren.

Om de prijzenneerstoring van een goed te keer te gaan, dat overal in te groote kwantiteiten wordt voortgebracht, schijnt de Staten soms onderlinge akkoorden af, krachtens dewelke de produktie van ieder land beperkt wordt, en ieder land meteen slechts over een bepaalde hoeveelheid voor export beschikken mag. Van een handelswijze in dezen zin gelukt o. m. de suikermarkt te regelen. De mogelijkheden liggen inderdaad, wanneer het onrechtstreeksche tusschenkomst geldt, veel talrijker voor de hand, terwijl de getroffen maatrede gemakkelijker tot een bepaalden sektor van de econo-

(1) Dallesdekkers = armen.

verscheidene kameraden uit Gent zullen op deze manier zijn.

De jonge, en ook de oudere kameraden, die het stichten van een voetbalvereniging genegen zijn, worden vriendelijk op deze vergadering uitgenodigd.

Voetballefhebbers, we verwachten u.

BEVEEL

«Sport-Echo» aan bij uw werkmakkers !

GENEESKUNDIGE KRONIEK

DE PRIKKELENDE PURGEERMIDDELEN

door Dr. N. VLAYEN

De akte is hier toe te schrijven aan een prikkeling van de slijmvliezen der ingewanden. Gansch de slijmvliezen van de darmen is niet even gevoelig voor al de stoffen. De een beïnvloedt uitsluitend de dunne darm, de andere uitsluitend de dikke darm; er zijn ook stoffen die op gansch het verteringsstelsel inwerken.

Prikkeling van den dunnen darm is sneller gevolgd zijn van ontlasting dan deze van den dikke darm. Het is bekend dat de dunne darm in een zekere tijd 6 tot 12 uren zal verlopen voor, alder de purgerende stoffen die gedeeltelijk van de ingewanden worden opgenomen. Terwijl er voor de mechanische purgermiddelen geen bezwaar bestaat tegen een langdurig gebruik, is het nu hier niet meer het geval, want de voortdurende en herhaalde irritatie van de slijmvliezen kan eindigen op grond van onherstelbare wijzigingen in hun functie en desgevallend ook op definitieve letsels.

Voor zekere onder de prikkelende purgermiddelen is er nog een ander gevaar te vrezen, n.l. de hevige congestie der andere aanpalende organen van het bekken, voornamelijk de ingewandige geslachtsorganen. Het is daarom dat zij op zekere tijdstippen de maandstanden b.v., absoluut tegen-gevoelzen zijn, alsook in geval van chronische ontsteking der organen of in geval van bestaan van speen of andere kankers van een reeds lastige intra-abdominale bloedsomloop. Het zijn nochtans die soorten die meest en op goed geluk worden verkoren.

Vermelden wij onder de voornaamste, zwavel of sulfer en calomel. Beide zijn op zichzelf inactief, maar worden in den darm tot sterk prikkelende verbindingen omgezet, die wanneer zij in groote hoeveelheden ontstaan, zelfs giftig worden, zoodat de stoelgang bloedig kan uitzien. Zwavel, 1 tot 5 gr. 's avonds wordt welig gebruikt. Calomel veel meer, bijzonder bij kinderen, niet alleen als purgermiddel, maar ook als wormmiddel, eigenschap die hij niet eens bezit. Aan kinderen geeft men 1 cgr. per jaar ouderdom, 1 tot 2 cgr. per uur tot wanneer het resultaat bekomen is. In de voorwaarde is de akte snel en zacht. Voor volwassenen zijn andere middelen te verkiezen. Hij mag ook niet gegeven worden in geval van chronische verstopping, van darmontsteking, nier of leverziekte. Het is ook niet geraadzaam terzelfdertijd zuren als citroensap of azijn bijv. of vetstoffen die allen de oplosning van calomel bevorderen, in te nemen.

Het meest gebruikte purgermiddel en een der beste is ricinusolie of wonderolie: zij werkt zoowel mechanisch als prikkelend. De akte is snel en zonder terugslag op andere organen. Zij past zoowel voor kinderen als voor volwassenen. De gewone dosis is 10 tot 20 gr. (1 dessertlepel) voor kinderen en 30 tot 60 gr. (2 tot 4 soeplepels) voor volwassenen. De smaak is onaangenaam doch men mag de olie nemen gemengd met melk, bouillon, alcohol. Een goede voorreiding bestaat: blyf, hiet in een met gesuikervloeiing half gevuld flesje, de gepaste hoeveelheid olie gieten en dan stevig geroerd een paar minuten schudden. Men bekomt zo een homogene emulsie. Voor kinderen heel gemakkelijk gemaakt wordt. Men kan immers den smaak nog verbeteren door toevoeging van een lepel grenadine, citroensiroop of iets dergelijks. Als laxatief is een halflepel dagelijks een uitstekend middel zonder tegenaanwijzingen. Het doet alle gevee na het innemen van warmte. De phenolphthaleïne, die met poel

dat ook onder den vorm van pastillen of tabletten van 5 tot 10 cgr. als laxerend middel, meest voor kinderen, zeer veel afgeleverd wordt, prikkelend bij de uitsluitend den dikke darm. De werking is zacht. Hoogere dosissen kunnen als purgermiddel gebruikt worden. Een soort van phenolphthaleïne wordt oplosbaar en door de gal gefixeerd, en dan terug in de darmen gestort, zoodat men met een enkele dosis een laxatieve werking van verschillende dagen bekomen kan. Men moet dus een zekeren tijd laten verlopen tusschen twee opvolgende toedieningen.

Een reeks planten waarvan de schors, de bladeren of de wortels als purgermiddel gebruikt worden, behooren eindiglijk nog tot de prikkelende soort. Die eigenschap is hier toe te schrijven aan een speciaal bestanddeel dat prikkelend is voor de slijmvliezen van den dikke darm. De dosissen verwekken eveneens een sterke congestie van de ingewanden, gepaard gaande soms met braken en algemeene ongesteldheid. Die planten zijn o.m. de aloë, waarvan het extract aan 10 tot 50 cgr. voorgeschreven wordt, doch nooit meer dan bovenvermelde dosissen; de cascara sagrada onder den vorm van poel aan 20 cgr. tot 2 gr. hij mag regelmatig gebruikt worden bij chronische opgestoptheid; de rabarber waarvan de wortel ook nog andere stoffen bevat die de urine kleurt. In kleine hoeveelheden is zij eerder verstoppend. Groote hoeveelheden zijn zeer purgerend, maar zijn gevolgd door verstopping door de latere akte van de latere stoffen die de werking van zij dienen voor de behandeling van de chronische constipatie. De senecioïden zijn de aktefste onder allen, maar ook prikkelend door andere stoffen. Zij passen niet in geval van chronische verstopping. Hetzelfde mag gezegd worden van de frangulae. Afkooksel of thee van die planten is te verkiezen boven de extracten.

Er zijn eindiglijk nog wat men noemt drastische purgermiddelen, waarvan de werking te brutaal is en die dus slechts in de meest omstandigheden kunnen gebruikt worden, b.v. Jalap, en podophylline.

De purgermiddelen die tot de derde soort behooren zijn van te speciaal aard om als gewone middelen aangevend te worden. Het zijn b.v. strychnine, organenextracten en alcaïden als eserine, choline, enz. Meest worden zij gebruikt na heilkundige bewerkingen, en in geval van darmverlamming. De toepassing gebeurt meestal door inspuitingen en uitsluitend op aanduiding van den geneesheer.

Het is dus tenslotte wel begrijpelijk dat, vermits de verstopping aan verschillende oorzaken liggen kan, de middelen aan die oorzaken moeten aangepast worden. Men kan daar dikwijls zelf moeilijk over oordeelen, en het is wel de moeite waard om te raadplegen over een oostend de jarenlang, misschien gansch het leven kan blijven duren. Weliswaar zijn dikwijls de purgermiddelen in den handel verkrijgbaar, menigmaal van slechte kwaliteit, en het is niet raadzaam om te gebruiken. Het is beter om de middelen te bereiden of te laten bereiden door een arts. Het is niet raadzaam om de middelen te gebruiken zonder de nodige voorzorgen te nemen. Het is niet raadzaam om de middelen te gebruiken zonder de nodige voorzorgen te nemen. Het is niet raadzaam om de middelen te gebruiken zonder de nodige voorzorgen te nemen.

FINANCIEELE BERICHTEN

RENTENMARKT

van 13 Maart 1939

Staatschuld 2 1/2 %	56,75	1932 4 %	81,50
Staatschuld 3 % 1e serie	86,25	1936 4 %	81,75
Staatschuld 3 % 2e serie	86,75	1937 4 %	81,80
Staatschuld 3 1/2 % 1e serie	70,75	Gemeentekrediet Schakelbons	
Staatschuld 3 1/2 % 1937	76,50	1933 4 % uitkeerbaar 1933 98,25	
Gemeentekrediet schuld 4 %		1934 4 % uitkeerbaar 1944 97,00	
1e serie	86,75	1938 4 % uitkeerbaar 1948 93,10	
Gemeentekrediet schuld 4 %		Gemeentekrediet: Lotenleening:	
2e serie	86,75	1938 4 %	481,00 p. titel
Lotenleening 4 % 1932	494,00 p. titel	Obligation Nat. Mij. Belg. Soorwegen	
Lotenleening 4 % 1933	991,00 p. titel	1937 4 %	819,00 p. titel
Lotenleening 3 1/2 % 1938	453,00 p. titel	N. B. - Voor alle voornoemde titels	
Verwoeste gew. 4 % 1921	219,00 p. titel	worden de gelopen interesten afzonderlijk verzekerd.	
Verwoeste gew. 4 % 1922	233,50 p. titel	Leening provincie Oost-Vlaanderen	
Verwoeste gew. 4 % 1923	485,00 p. titel	1936 4 %	83,00 p. titel
Nationale Mij. Belg.		Leening Brussel 1938 4 %	87,50 p. titel
Spoorwegen bevoorrecht aandelen	433,00 p. titel	Leening Gent 1927 4 %	82,50 p. titel
Nat. Mij. Buurtpoortw. 3 %	68,25 p. titel	Leening Gent 1929 4 %	82,50 p. titel
Koloniale schuld:		Leening Gent 1930 4 %	82,50 p. titel
2 1/2 % 1887	—	Leening Gent 1936 4 %	82,50 p. titel
4 % 1896 en 1898	81,30 p. titel	Leening Gent 1937 4 %	81,80 p. titel
4 % 1901	82,75 p. titel	Lotenleening:	
4 % 1906	81,75 p. titel	Antwerpen 1887 2 1/2 %	75,75 p. titel
4 % 1909	81,75 p. titel	Antwerpen 1903	63,00 p. titel
4 % 1936	81,00 p. titel	Brussel 1902 2 1/2 %	64,50 p. titel
3 1/2 % 1937	81,00 p. titel	Brussel 1905 2 %	62,00 p. titel

Gemeentekrediet obligatiën:		1887 tot 1919 4 1/2 %	75,00 p. titel
1886 tot 1911 3 %	75,00 p. titel	1912 tot 1918 4 %	80,00 p. titel
1919 tot 1920 4 %	81,75 p. titel	1921 tot 1922 4 %	81,75 p. titel
1922 tot 1923 4 %	81,75 p. titel	1923 tot 1924 4 %	81,50 p. titel
1924 tot 1925 4 %	81,50 p. titel	1925 tot 1926 4 %	81,50 p. titel

Coupons die vervallen		1886 tot 1911 3 %	75,00 p. titel
1912 tot 1918 4 %	80,00 p. titel	1919 tot 1920 4 %	81,75 p. titel
1921 tot 1922 4 %	81,75 p. titel	1922 tot 1923 4 %	81,75 p. titel
1923 tot 1924 4 %	81,50 p. titel	1924 tot 1925 4 %	81,50 p. titel
1925 tot 1926 4 %	81,50 p. titel	1926 tot 1927 4 %	81,50 p. titel

Ben ik soms al geen Millionnaire?		1886 tot 1911 3 %	75,00 p. titel
1912 tot 1918 4 %	80,00 p. titel	1919 tot 1920 4 %	81,75 p. titel
1921 tot 1922 4 %	81,75 p. titel	1922 tot 1923 4 %	81,75 p. titel
1923 tot 1924 4 %	81,50 p. titel	1924 tot 1925 4 %	81,50 p. titel
1925 tot 1926 4 %	81,50 p. titel	1926 tot 1927 4 %	81,50 p. titel

Ben ik soms al geen Millionnaire?		1886 tot 1911 3 %	75,00 p. titel
1912 tot 1918 4 %	80,00 p. titel	1919 tot 1920 4 %	81,75 p. titel
1921 tot 1922 4 %	81,75 p. titel	1922 tot 1923 4 %	81,75 p. titel
1923 tot 1924 4 %	81,50 p. titel	1924 tot 1925 4 %	81,50 p. titel
1925 tot 1926 4 %	81,50 p. titel	1926 tot 1927 4 %	81,50 p. titel

Ben ik soms al geen Millionnaire?		1886 tot 1911 3 %	75,00 p. titel
1912 tot 1918 4 %	80,00 p. titel	1919 tot 1920 4 %	81,75 p. titel
1921 tot 1922 4 %	81,75 p. titel	1922 tot 1923 4 %	81,75 p. titel
1923 tot 1924 4 %	81,50 p. titel	1924 tot 1925 4 %	81,50 p. titel
1925 tot 1926 4 %	81,50 p. titel	1926 tot 1927 4 %	81,50 p. titel

Ben ik soms al geen Millionnaire?		1886 tot 1911 3 %	75,00 p. titel
1912 tot 1918 4 %	80,00 p. titel	1919 tot 1920 4 %	81,75 p. titel
1921 tot 1922 4 %	81,75 p. titel	1922 tot 1923 4 %	81,75 p. titel
1923 tot 1924 4 %	81,50 p. titel	1924 tot 1925 4 %	81,50 p. titel
1925 tot 1926 4 %	81,50 p. titel	1926 tot 1927 4 %	81,50 p. titel

Ben ik soms al geen Millionnaire?		1886 tot 1911 3 %	75,00 p. titel
1912 tot 1918 4 %	80,00 p. titel	1919 tot 1920 4 %	81,75 p. titel
1921 tot 1922 4 %	81,75 p. titel	1922 tot 1923 4 %	81,75 p. titel
1923 tot 1924 4 %	81,50 p. titel	1924 tot 1925 4 %	81,50 p. titel
1925 tot 1926 4 %	81,50 p. titel	1926 tot 1927 4 %	81,50 p. titel

Ben ik soms al geen Millionnaire?		1886 tot 1911 3 %	75,00 p. titel
1912 tot 1918 4 %	80,00 p. titel	1919 tot 1920 4 %	81,75 p. titel
1921 tot 1922 4 %	81,75 p. titel	1922 tot 1923 4 %	81,75 p. titel
1923 tot 1924 4 %	81,50 p. titel	1924 tot 1925 4 %	81,50 p. titel
1925 tot 1926 4 %	81,50 p. titel	1926 tot 1927 4 %	81,50 p. titel

Ben ik soms al geen Millionnaire?		1886 tot 1911 3 %	75,00 p. titel
1912 tot 1918 4 %	80,00 p. titel	1919 tot 1920 4 %	81,75 p. titel
1921 tot 1922 4 %	81,75 p. titel	1922 tot 1923 4 %	81,75 p. titel
1923 tot 1924 4 %	81,50 p. titel	1924 tot 1925 4 %	81,50 p. titel
1925 tot 1926 4 %	81,50 p. titel	1926 tot 1927 4 %	81,50 p. titel

Ben ik soms al geen Millionnaire?		1886 tot 1911 3 %	75,00 p. titel
1912 tot 1918 4 %	80,00 p. titel	1919 tot 1920 4 %	81,75 p. titel
1921 tot 1922 4 %	81,75 p. titel	1922 tot 1923 4 %	81,75 p. titel
1923 tot 1924 4 %	81,50 p. titel	1924 tot 1925 4 %	81,50 p. titel
1925 tot 1926 4 %	81,50 p. titel	1926 tot 1927 4 %	81,50 p. titel

Ben ik soms al geen Millionnaire?		1886 tot 1911 3 %	75,00 p. titel
1912 tot 1918 4 %	80,00 p. titel	1919 tot 1920 4 %	81,75 p. titel
1921 tot 1922 4 %	81,75 p. titel	1922 tot 1923 4 %	81,75 p. titel
1923 tot 1924 4 %	81,50 p. titel	1924 tot 1925 4 %	81,50 p. titel
1925 tot 1926 4 %	81,50 p. titel	1926 tot 1927 4 %	81,50 p. titel

Ben ik soms al geen Millionnaire?		1886 tot 1911 3 %	75,00 p. titel
1912 tot 1918 4 %	80,00 p. titel	1919 tot 1920 4 %	81,75 p. titel
1921 tot 1922 4 %	81,75 p. titel	1922 tot 1923 4 %	81,75 p. titel
1923 tot 1924 4 %	81,50 p. titel	1924 tot 1925 4 %	81,50 p. titel
1925 tot 1926 4 %	81,50 p. titel	1926 tot 1927 4 %	81,50 p. titel

Ben ik soms al geen Millionnaire?		1886 tot 1911 3 %	75,00 p. titel
1912 tot 1918 4 %	80,00 p. titel	1919 tot 1920 4 %	81,75 p. titel
1921 tot 1922 4 %	81,75 p. titel	1922 tot 1923 4 %	81,75 p. titel
1923 tot 1924 4 %	81,50 p. titel	1924 tot 1925 4 %	81,50 p. titel
1925 tot 1926 4 %	81,50 p. titel	1926 tot 1927 4 %	81,50 p. titel

Ben ik soms al geen Millionnaire?		1886 tot 1911 3 %	75,00 p. titel
1912 tot 1918 4 %	80,00 p. titel	1919 tot 1920 4 %	81,75 p. titel
1921 tot 1922 4 %	81,75 p. titel	1922 tot 1923 4 %	81,75 p. titel
1923 tot 1924 4 %	81,50 p. titel	1924 tot 1925 4 %	81,50 p. titel
1925 tot 1926 4 %	81,50 p. titel	1926 tot 1927 4 %	81,50 p. titel

Ben ik soms al geen Millionnaire?		1886 tot 1911 3 %	75,00 p. titel
1912 tot 1918 4 %	80,00 p. titel	1919 tot 1920 4 %	81,75 p. titel
1921 tot 1922 4 %	81,75 p. titel	1922 tot 1923 4 %	81,75 p. titel
1923 tot 1924 4 %	81,50 p. titel	1924 tot 1925 4 %	81,50 p. titel
1925 tot 1926 4 %	81,50 p. titel	1926 tot 1927 4 %	81,50 p. titel

Ben ik soms al geen Millionnaire?		1886 tot 1911 3 %	75,00 p. titel
1912 tot 1918 4 %	80,00 p. titel	1919 tot 1920 4 %	81,75 p. titel
1921 tot 1922 4 %	81,75 p. titel	1922 tot 1923 4 %	81,75 p. titel
1923 tot 1924 4 %	81,50 p. titel	1924 tot 1925 4 %	81,50 p. titel
1925 tot 1926 4 %	81,50 p. titel	1926 tot 1927 4 %	81,50 p. titel

Ben ik soms al geen Millionnaire?		1886 tot 1911 3 %	75,00 p. titel
1912 tot 1918 4 %	80,00 p. titel	1919 tot 1920 4 %	81,75 p. titel
1921 tot 1922 4 %	81,75 p. titel	1922 tot 1923 4 %	81,75 p. titel
1923 tot 1924 4 %	81,50 p. titel	1924 tot 1925 4 %	81,50 p. titel
1925 tot 1926 4 %	81,50 p. titel	1926 tot 1927 4 %	81,50 p. titel

Ben ik soms al geen Millionnaire?		1886 tot 1911 3 %	75,00 p. titel
1912 tot 1918 4 %	80,00 p. titel	1919 tot 1920 4 %	81,75 p. titel
1921 tot 1922 4 %	81,75 p. titel	1922 tot 1923 4 %	81,75 p. titel
1923 tot 1924 4 %	81,50 p. titel	1924 tot 1925 4 %	81,50 p. titel
1925 tot 1926 4 %	81,50 p. titel	1926 tot 1927 4 %	81,50 p. titel

Ben ik soms al geen Millionnaire?		1886 tot 1911 3 %	75,00 p. titel
1912 tot 1918 4 %	80,00 p. titel	1919 tot 1920 4 %	81,75 p. titel
1921 tot 1922 4 %	81,75 p. titel	1922 tot 1923 4 %	81,75 p. titel
1923 tot 1924 4 %	81,50 p. titel	1924 tot 1925 4 %	81,50 p. titel
1925 tot 1926 4 %	81,50 p. titel	1926 tot 1927 4 %	81,50 p. titel

Ben ik soms al geen Millionnaire?		1886 tot 1911 3 %	75,00 p. titel
1912 tot 1918 4 %	80,00 p. titel	1919 tot 1920 4 %	81,75 p. titel
1921 tot 1922 4 %	81,75 p. titel	1922 tot 1923 4 %	81,75 p. titel
1923 tot 1924 4 %	81,50 p. titel	1924 tot 1925 4 %	81,50 p. titel
1925 tot 1926 4 %	81,50 p. titel	1926 tot 1927 4 %	81,50 p. titel

Ben ik soms al geen Millionnaire?		1886 tot 1911 3 %	75,00 p. titel
1912 tot 1918 4 %	80,00 p. titel	1919 tot 1920 4 %	81,75 p. titel
1921 tot 1922 4 %	81,75 p. titel	1922 tot 1923 4 %	81,75 p. titel
1923 tot 1924 4 %	81,50 p. titel	1924 tot 1925 4 %	81,50 p. titel
1925 tot 1926 4 %	81,50 p. titel	1926 tot 1927 4 %	81,50 p. titel

Ben ik soms al geen Millionnaire?		1886 tot 1911 3 %	75,00 p. titel
1912 tot 1918 4 %	80,00 p. titel	1919 tot 1920 4 %	81,75 p. titel
1921 tot 1922 4 %	81,75 p. titel	1922 tot 1923 4 %	81,75 p. titel
1923 tot 1924 4 %	81,50 p. titel	1924 tot 1925 4 %	81,50 p. titel
1925 tot 1926 4 %	81,50 p. titel	1926 tot 1927 4 %	81,50 p. titel

Ben ik soms al geen Millionnaire?		1886 tot 1911 3 %	75,00 p. titel
1912 tot 1918 4 %	80,00 p. titel	1919 tot 1920 4 %	81,75 p. titel
1921 tot 1922 4 %	81,75 p. titel	1922 tot 1923 4 %	81,75 p. titel
1923 tot 1924 4 %	81,50		

KUIPER, EEN VAK DAT VERDWIJNT

De kuiper beoefent een handwerk, dat meer en meer aan het verdwijnen is. Het is een vak, dat vroeger door hem moest worden gemaakt, van de een of andere metaal, worden vervaardigd. Hoe lang het maken van houten tenen of kuipen reeds beoefend wordt, weten we niet. De wijzegeer Digenes heeft reeds een toelichting gegeven, maar dit schijnt een aarden ton te zijn geweest. Toen men een dertig jaar geleden vrijwel in iedere stad of ieder dorp een of meer van deze handwerkers aan, tegenwoordig is dat totaal anders en moet men b.v. ten plateland vaak ver trekken om een kuiper te vinden. Hoe geheel anders was het vroeger. Men was er bijna geen huishouding, of men beschikte er over een houten kuip en ton. In een kuip wascht moeder de vrouw. In een kuip werd het vleesch van het eigen geslacht, varken gezouten en bewaard, de bakker legde in een kuip de te bewaren eieren in, de leerlooier bezigde de kip om vellen te looien. Verder had men nog de ton, die gebruikt werd voor het bewaren of opbergen van alle mogelijke stoffen. Een ton was goed voor het opbergen van haardasch of huisafval, een ton was de bewaarplaats van het regenwater, diende voor het vervoer van de meest uiteenlopende zaken, als krenten, thee, bier, boerenboter, enz. Het kuip en een ton waren niet te ont-

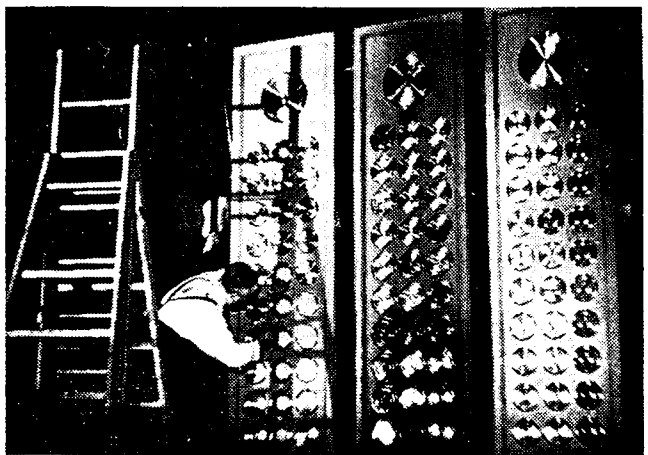
beren gebruiksvoorwerpen, zoowel voor het huizeigen als in de fabrieken en handelszaken. Daar waar zich ten plateland nog een kuiper heeft weten te handhaven, moet zich zijn omzet over een groot gebied uitstrekken en moet hij vooral de klandisie van eenige speciale bedrijven, en wel in de eerste plaats brouwerijen hebben.

In den volksmond hebben de kuiper en zijn fabriek een plaats gevonden in talrijke spreekwoorden.

Men spreekt van «wat in het vat verzuurt niet»; dat plan is in de duigen gevallen; hij gaat met kuiperij om; er zit een lek in het vat; hij weet, welk vleesch hij in de kuip heeft; helle vaten klinken het hardst; wij hebben nog wat in het vat; hij tapt uit een ander vaatje.

En wie kent niet het kuipsteken bij geleendheid van volksspeken? Maar de kuiper van den tegenwoordigen tijd maakt ook gebruik van metaal, n.l. van het bandijzer. Vroeger werden de diversen bijgehouden en vastgeklemd door taale, over de lengte gehalveerde twijgen. De zwaren, ingedroogde twijgen doorbandiger komt de duurzaamheid van ton of kuip wel ten goede, temeer omdat de kuiper slechts enkele spijkers gebruikt bij het vervaardigen van zijn produk. De groote kunst van den kuiper is wel het goed en stevig aan den onder sluiten van de duigen. Het is een mooi handwerk.

EEN MERKWAARDIG UURWERK

Dit uurwerk werd vervaardigd in de V. S. Amerika. Het bevat 93 wijzerplaten, die den tijd op alle lengten en talrijke sterrekundige bewegingen aanduiden. Voor ons is dit geen nieuwigheid meer, aangezien de Vlaming Zimmer te Lier ongeveer eenzelfde mechaniek gebouwd heeft.

De opgegeten moederworm

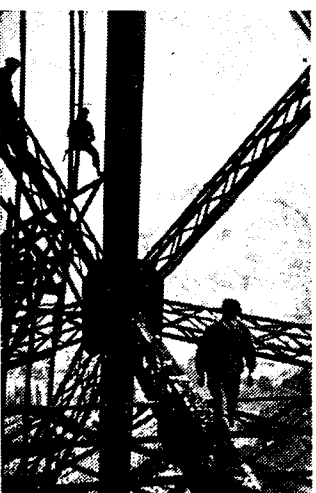
In de Grieksche mytologie of godenleer hoort men van vader Chronos, tijd, die zijn kinderen verslindt. Maar dit ook het ongekende in zekeren zin ten minste — kan voorkomen, dat namelijk kinderen hun eigen moeder opeten, hieren ons de waarnemingen omtrent een spelworm, Rhabditis genaamd, die in slakken en in de grond leeft. Uit de vruchte eieren van deze worm ontstaan in het moederdier levende jongen. Als ze uit het ei komen, zijn ze reeds zoover ontwikkeld, dat ze heel goed het moederlichaam kunnen verslinden, om in het moeras hun voedsel te zoeken. Maar dat doen ze niet, want ze hebben geheel andere voor-nemens.

Er zijn er niet veel, op zijn hoogst vier, maar ze groeien snel en worden steeds groter, tot er in het zakachtig omstel, dat het ongekende, geen plaats meer is, en zijn wanden verscheur n. En dan beginnen deze ont-aarde kinderen te eten.

Ze verdrinken de ingewanden van het moederdier en eten steeds door, tot alleen de huid van den worm is overgebleven en als een dun vliesje om de jongen heen hangt. Dan pas zoeken ze hun eigenlijk element, het slijk op.

Welk een drama in het dierenrijk, zooals we het ons niet griezeliger kunnen voorstellen!

DE EIFFELTOREN EEN HALVE EEUW OUD

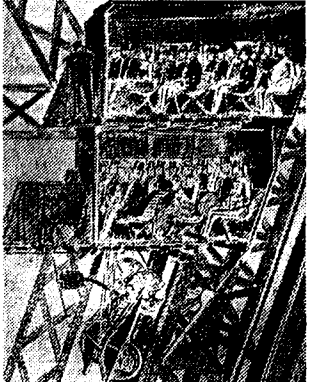
De werklieden belast met het onderhoud van de gebinten moeten ontzorgelijk waar akrobaten zijn.

Deze maand is het vijftig jaar geleden dat de konstruktie van den 300-meter hoogen Eiffeltoren te Parijs volbraken werd. Bestemd voor een tentoonstelling van 1889 werd het kunstwerk, door den ingenieur-konstruktie Alexandre Eiffel ontworpen, op het Champ de Mars opgericht, waar het zich nu nog bevindt. Het indrukwekkend gevaarte, dat de Frankrijk's hoofdstad, beheerscht, bezorgde aan Eiffel een wereldreputatie.

Het is een merkwaardig werk geweest, de konstruktie van dien toren. De onderbouw rust op betonblokken van 676 vierkant meter, 26 meter zijde. Het eerste platform ligt 57,63 meter, het tweede ongeveer 115 meter hoog. Op een hoogte van 190 meter vereenigen zich de vier stijlen tot

een enkele, die op een hoogte van 276 meter het derde platform draagt. Daarboven bevindt zich op een hoogte van 300 meter een balkon van 1,6 meter middellijn, langs een wenteltrap te bereiken. De totale bouw-kosten bedroegen 6,5 miljoen goudfrank. Sedert 1909 is het kunstwerk staats-eigendom, en wordt gebruikt voor meteorologische en astro-fysische waarnemingen, alsmede als station voor draadloze telegrafie en voor radio-omroep en tijdsignaal. Van op het hoogste platform geeft de toren een gezichtsveld over het omringende land met een straal van 70 km. De onderhoud der gebinten vraagt veel werk en onkosten. Standvastig arbeiden verschillende mannen aan het kuich- en schilderwerk. Deze voorzorgen zijn noodig wil men de konstruktie in goeden staat bewaren en ongelukken voorkomen.

Wie was nu Eiffel? Deze werd 15 December 1832 te Dijon geboren en overleed te Parijs op 28 December 1923, een eerbetoonwaardig ouderdom dus van 91 jaar. Hij was een der grondleggers van de aëro-

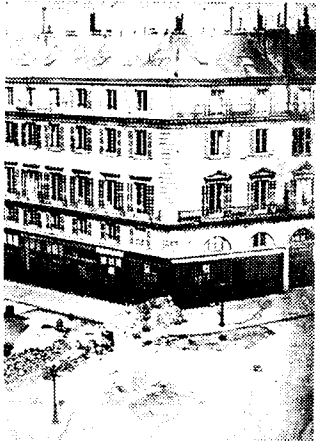

Een der liften, die naar de eerste verdieping leiden en in 1900 werden aangebracht.

Elk wat wils

DE HERDENKING DER COMMUNE VAN PARIJS

De reaktie heeft haar langen tijd onmogelijk gemaakt

De barrikaden aan den toegang der Rue Lafayette, naar een foto uit den tijd

Op 18 Maart zal het acht-en-zestigste jaar geleden zijn, dat de Commune van 1871 te Parijs tot ontwikkeling kwam. Op dien zonnigen lentedag verbroederden de door Thiers tegen de arbeiders der Parijische buitenwijken gezonden troepen met het «gepeupel», de kanonniers op de Butte Montmartre, te Batignolles, op de Butte Chaumont bleven in handen van het volk. 's Avonds zeevierde de opstand in geheel Parijs. Reeds in den namiddag was Thiers naar Versailles gevlucht; de ministers Dufour, Pothuau, Le Flô en de maire van Parijs, Jules Ferry, volgden des nachts, Jules Favre en Ernest Picard den 19n, in den vroege morgen. Een week later installeerde het revolutionnaire gouvernement zich in het stadhuys.

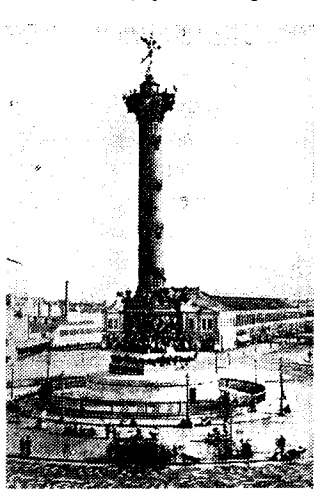
Gedurende lange jaren was het aan de Fransche arbeiders en socialist niet toegelaten de herdenking der Commune te vieren. Want zij, die er het initiatief hadden kunnen van nemen waren gesneuveld, verbannen, gedeponeerd of gevangengenomen. Het socialisme was voor een tijd uit het politiek leven verdwenen. De reaktie van Versailles en de eenrekele orde dachten dat het voor goed begraven was in de kuilen van Pere-Lachaise. De reaktionnaire

rechtbanken veroordeelden zonder genade diegenen welke den formidabelen volksofstand van 1871 «aanhielden in herinnering te brengen. Jaarlijks Delville, in 1876, werd veroordeeld tot zes maanden gevangenisstraf voor een artikel verschenen in Les droits de l'Homme; hetzelfde jaar werd de schrijver Leon Cladel in den kerker geworpen voor een be-schrijving der Commune in «L'E-lement».

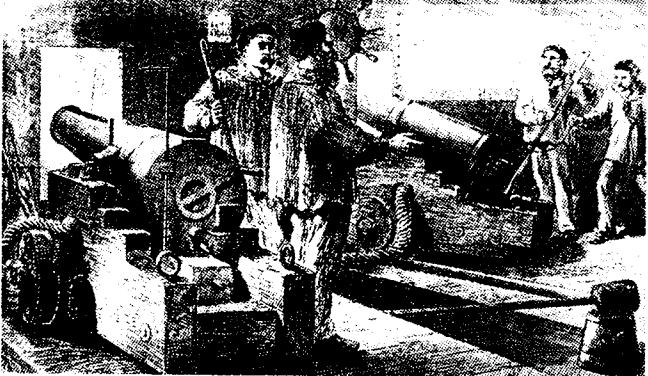
In 1879 was het de eurt, aan S. Amoud Lacroix, Stephen Pichon, Jules Guesde, Gabriel Deville, re-akties van de Revolution Française, blad dat later werd verboden.

Alleen in het buitenland kon de Commune herdacht worden. De te Londen verblijvende bannelingen, die zeer talrijk waren, richtten regelmatig op 18 Maart een groot ban-ket in, dat soms werd voorgezeten door Jules Verha. Zoo was het dat op 18 Maart 1878 ook te New York door de gesluchte communards en sympathisanten een banket gehou-den werd, dat werd voorgezeten door Eugene Pottier, schrijver van de woorden der «Internationale».

In 1876 en 1877 werd er te Berne, in Zwitserland, op 18 Maart gema-

De junkolom versterd ter eere van de dooden der Commune, in April 1871, naar een foto uit den tijd

Binnensicht van de kanonneerboot «La Commune», door de Federale regering in beslag genomen onder het bevel van Hippolyte Juvot, die later tot de deportatie werd veroordeeld, naar een afbeelding verschenen in de Illustrated London News.

DIEREN, DIE ZICHZELF GENEZEN

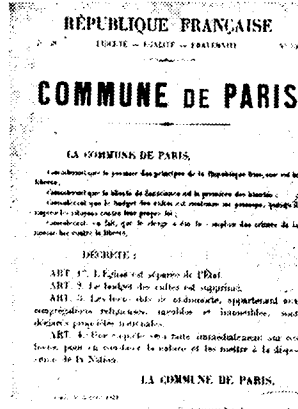
Fantastische verhalen van Plinius

Het lijkt geen twijfel of sommige dieren ween bij instinkt, dat als zij bij een bepaalde kwaal een zekere behandeling toepassen, zij kans hebben op genezing.

Doch Plinius schrijft hun wel wat te veel kennis der geneskunde toe, als hij het volgende vertelt: «Het nijlpaard is onze onderwijzer geweest in een der heilkundige operaties. Als dit dier te dik geworden is, doordat het zich voortdurend oever-van heeft, dan eet het naar de oevers van de rivier en onderzoekt het riet, dat pas gesneden is; zo-dra het een scherpe stengel ge-vonden heeft, drukt hij zijn lichaam daar tegen aan en snijdt zoo een ader in zijn been open; door het bloed dat nu wegdrukt wordt het lichaam bevrijd. Als hij zich beter voelt, bedekt hij de wonde met modder bij wijze van verband».

Plinius doet hier op het aderen, dat vroeger zoo ongeveer bij alle ziekten als geneesmiddel werd toe-gepast, maar waar een dokter nu zelden of nooit meer toe overgaat.

Hij vervolgt: «Als herten gewond zijn door de beet van een zeker soort spin of door een soortgelijk insect, dan genezen zij zichzelf door krab-ben te eten. Een van de beste ge-neesmiddelen tegen de beet van een slang is een nacht voor zij heelmaal-zen zichzelf behandelen als ze met elkaar gevochten hebben. De gwa-luw heeft ons getoond, dat de chei-lonia heel goed voor de oogen is, doordat zij die gebruiken om hun jongen te genezen als hun oogen zwermen. De schildpad weestaat de slangen door eerst van een zekere plant te eten en ook de wezel maakt zich bestand tegen een slangenbet door eerst wijnruit te kauwen; als hij dan in gevecht komt met een slang bij de achtervolging van de-zelfde muis, is hij in het voordeel. «Als de huid van de slang inge-krompen is door de winterkoude, zo-daat zij zich moeilijk kan bewe-gen, stoot zij deze af met behulp van venkel en verjongt zich dus op deze wijze. Eerst wordt hierdoor de kop bevrijd en dan duurt het nog een dag en een nacht voor zij heelmaal-zen haar oude vel gekropen is. Het-zelfde dier gebruikt venkel als ge-neesmiddel tijdens zijn lange winterslaap».

De barrikaden aan den toegang der Rue Lafayette, naar een foto uit den tijd

Dekreet dat werd uitgevaardigd op 3 April 1871, waarvan de tekst luidt als volgt: «Oordeelend dat vrijheid het eerste principe der Fransche republiek is; oordeelend dat de volksrijheid de eerste der vrijheden is; oordeelend dat het budget der eerediensten in tegen-strijd is met dit principe, aange-zien het de burgers tegen hun eigen belang belast; oordeelend dat in werkelijkheid de geestelijken die medeplichtigen waren bij de monarchie tegen de vrijheid; be-sluit de Commune van Parijs dat Art. 1. — De kerk wordt geschei-den van den staat. Art. 2. — Het budget der eere-diensten wordt afgeschaft. Art. 3. — De goederen z.g. der doode hand, die toebehooren aan de godsdienstige kongregaties, roe-rende en onroerende goederen, worden verklaard tot nationaal eigendom. Art. 4. — Een onderzoek zal on-middelbaar ingesteld worden over genoemde goederen, om er den aard van vast te stellen en die ter beschikking van de Natie te stellen.

«steerd ter nageaachtenis der geval-len Communaars.

Het is sedert van 1877 af dat in Frankrijk de Commune in gemeine bijeenkomsten herdacht werd; weldra waren deze voldoende door het publiek gekend, zo-daat de opkomst steeds grooter werd. Tweemaal werd door de politie ingegrepen; d-z was niet lijn genoeg om het houden van drie andere banketten onmogelijk te maken. Niet alleen te Parijs, maar ook in vele «roode» plaatsen der provincie werd de Commune in het geheim herdacht.

In 1878 en 1879, door de ontwik-keling der demokratiese gedachte, bij het begin der organisatie van het herlevend socialisme, werden de 18 Maart-banketten steeds talrijker. Zij werden gehouden onder de leuze: «Amnestie».

Eindelijk namen in 1880 Jules Guesde en het blad «L'Egalité» het initiatief op 23 Mei een betooging in te richten bij den Mur des Fédérés, waar duizenden communards, mannen, vrouwen en kinderen, werden gefusilleerd door de Versailleszen. Sindsdien wordt er ieder jaar regelmatig een bedevaart naar die plaats ingericht, met steeds talrijker deelnemers.

Vierden jaar gingen bijna één miljoen menschen de strijders en de voorlopers van 1871 te Pere-La-chaise verheerlijken.

KNUTSELWERK

MARKTKRAAMPJE VOOR GROOTE KINDEREN

Hierbij vindt men het schema van een uitneembaar kraampje waarachter de spelende kinderen zelf kunnen gaan staan.

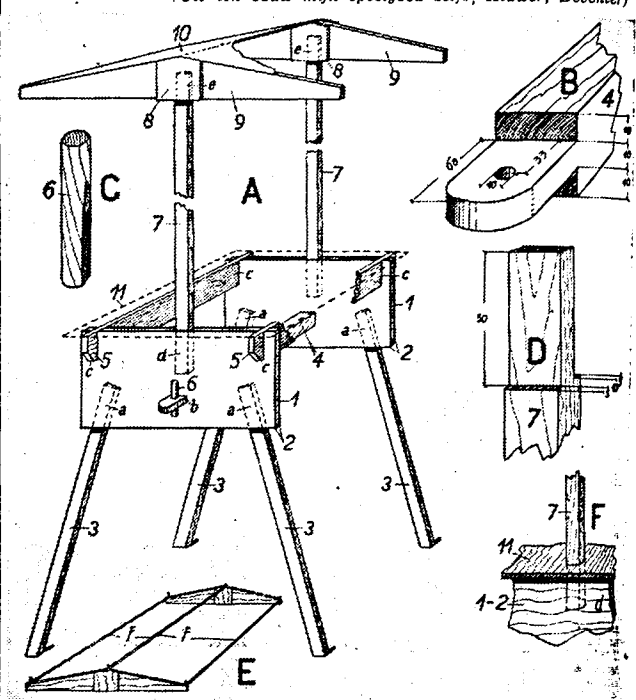
STUKLIJST (men volg de nummers op de teeken'ng): 2 — 4 stuks, 8 — 4 stuks, 11 — 1 stuk (82 x 38 cm.) = 5 mm. dik triplex; 9 — 2 stuks = 1 cm. dik denhouten plankhout; 5 — 2 stuks (82 x 4 cm.) = 1 cm. dikke strook beuken- of eikenhout; 1 — 2 stuks = 2 cm. dik denhouten plankhout; 3 — 4 stuks (53 cm. lang); 7 — 2 stuks (85 cm. lang) = 2 cm. dikke vierkante lijst; 4 — 1 stuks (80 cm. lang) = 3 cm. dikke vierkante lijst; 6 — 2 stuks (4 cm. lang) = 10 mm. dikke ronde staaf; 10 — 1 stuk 80 x 68 cm., ongeboord; 1 — 1 stuk gekleurde katooten.

Men begint den bouw van het marktkraampje met de vervaardiging van disch en dakgestel. De voornaamste onderdelen daarvan zijn wel de eind-schotten, die van de plankjes 1 en 2 samengevoegd worden. Op de dikke middelste plank 1 lijmt men de dunnere buitenste plankjes 2 en er ontstaan zoodoende uitkepingen en gaten, waarover en waarin alle overige onder-deelen uitneembaar bevestigd kunnen worden. In de in schuine richting afgewerkte gaten worden de breed uitslaande tafelpoolen 3 geschoven, waarvan de onderenden zuiver vlak op een vloer worden afgeleekend en afgezaagd. De onderlinge verbinding van deze eindschotten brengt men tot stand door de dwarsbalk 4 en door de regels 5. De penvormig afgewerkte eind van dwarsbalk 4 wordet door de gaten b in de eindschotten geschoven en met wigvormig afgewerkte ronde staafjes (schets B, 6) stevig opgesloten. Daardoor wordt een stevig onderstel verkregen. Het dakgestel wordt gedragen door de standers 7, die in gaten d in de eindschotten worden geschoven. In de spantjes, die samengesteld worden van de onderdelen 8 en 9, zijn ook weer gaten e gepaard, waarin de standers 7 met pennen passen (schets D, maten in mm.).

Voor de bedekking neemt men een vroolijke bontgekleurde stof, die op de bovenkant van de spantjes wordt vastgespijeld.

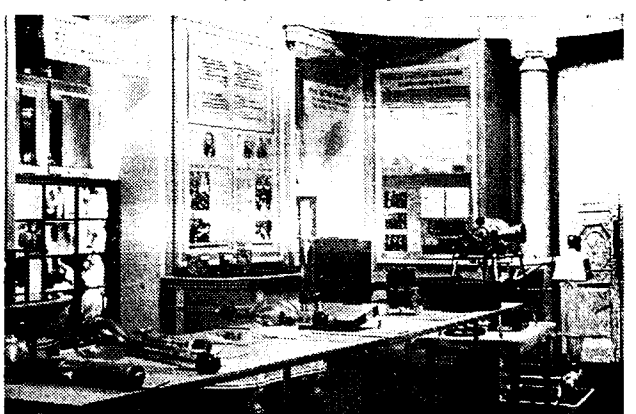
Men zorgt ervoor dat de bedekking strak gespannen staat. Het tafelblad II wordet naar schets F zoodanig op het onderstel bevestigd dat het niet kan verschuiven. Men legt het blad op het onderstel met de uitgegaande vierkante gaten zuiver boven de gaten in de eindschotten van het onderstel en steekt dan de standers erdoor. Men schildert of beist het kraampje naar goeddunken, liefst in 't groen.

(Uit «Ik bouw mijn speelgoed zelf», Kluwer, Deventer)

DE KANKERBESTRIJDING IN U. S. S. R.

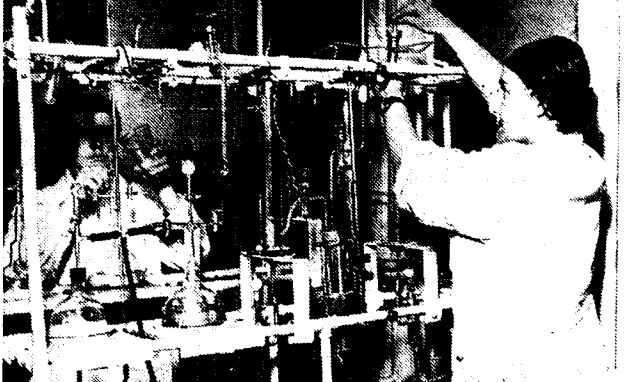
Tijdens de internationale week voor kankerbestrijding in November van verleden jaar, werd door het Centraal Gezondheidskundig Instituut een belangrijke tentoonstelling ingericht.

Zicht op een deel der tentoonstelling

Een tentoongesteld nieuw radioskopisch toestel van kleine afmeting

Het radiologisch laboratorium van het instituut Laboranton bij het vervaardigen van het radioactief gas radon, dat voor het genezen van kanker wordt aangewend.

ZOON IN DEN FAMILIENAAM

Wist gij dat Mac in Schotsche namen, (MacDonald, MacKay, enz.) en Mc in Iersche (McNeil, McColl) — zoon — beteekent?

Dat is dus niet als het Nederland-sche -sen in Pietersen, Willemsen, Jansen (vroeger Janszoon, denk maar eens aan Willem Bardenszoon of Willem Bardensz).

In 't Engelsch heeft men 't ook, Jansen heet in Engeland Johnson En in 't Duitsch; denk maar eens aan den komponist Mendelssohn. En in de Skandinaafsche talen: Nils Holgersson.

[illegible][illegible]

de «Krisis in de Meubelenver-
» haar oorzaken en de middelen om
» te helpen te overtuigen te
» Georges Bouy, voorzitter van den
» onalen Bond der Hout- en meubele-
» Maatschappij. Zaterdag 26 Maart het
» mede onderwerp behandelen: «De
» rlijke mededinging en het nateeke-
» van modellen». Elk dezer vergede-
» is gevolgd van een bezoek aan de
» feubel- en Internationale Jaarbeurs.
» fideele heeft Maandag aan de Internatio-
» daarbeurs. De Internationale
» beurs heeft Maandag morgen het be-
» ontvagen van de h. h. van Bergen,
» geveger van het Deutsche gezantschap
» plaatsvervanger van den afwezigen
» Keim, handelsraadsgaveer en Beh-
» idt adjunct-handelsraadsgaveer.
» den 1. Charles I. J. B.
» directeur-generaal der I. J. B.
» ben de bezoekers stilgehouden bij
» maandenlang der stands door Duit-
» sentoonstellers bezet. Zij hebben
» bijzondere aandacht gewijd aan de
» geleide deelnemingen namelijk aan
» der Bruikderij en Vapoorverheid,
» de nijverheid en den bouw van ma-
» sines; van den Bond der Deutsche
» bouwmeesters, eveneens aan hun Handels-
» door in het Centrum voor Interna-
» nale Economische Betrekkingen.

MEDEDEELINGEN

A VIE PUBLICATIONS. — Maand-
» 11, 24, Kongrestrale. Broek-
» Jongste nummer van dit tijdschrift
» ewijd aan de rol die door de publi-
» cationen en -agenten wordt
» gespeeld in de verkoopscampagne en de
» kurantegeest tot hooge ontwikke-
» lingen. Is reklame en der
» belangrijke factoren in het behoud en
» ontwikkeling van het verkoopscij-
» Bedrijfsleiders vinden in dit num-
» praktische en zeer nuttige inlich-
» tingen.

VOOR ALLEN

grâce aux propriétés curatives puissantes du remède universel :
dank aan de krachtige genezende eigenschappen van de wereldbekende remedie

de THE DE VICHY

Deze beroemde thee is eenvoudig samengesteld volgens een oude formule onzer voorvaders. Na geduldige opzoekingen in samenwerking met mannen der wetenschap, hebben onze laboratoria de oude formule weer op punt gesteld die door de eeuwen heen verloren was gegaan en zijn gelukkig U heden de THE DE VICHY te kunnen aanbieden, de levenshoed die in elk huisgezin zou moeten gekend zijn. De THE DE VICHY geneest radikaal alle aandoeningen en ziekten die als oorzaak hebben een invendige vergiftiging, doordat zij het bloed en alle organen ontsaft van de giftstoffen die het lichaam voortbrengt zonder dat wil het weten. Wat ook uw toestand weze, één enkele tas thee, één avond genomen, zal U in enkele dagen volledig verlichting brengen.

THE DE VICHY

de ware thee om lang te leven. Laxeerend-bloedzuiverend-purgeerend en verfrischend. De groote blauwe doos : fr. 7.50, te koop in alle apotheken.

THE DE VICHY

